

مدل‌یابی تأثیر گرایش کارآفرینانه

بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

محمد کریم صابری (نویسنده مسئول)

دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران
mohamadsaberi@gmail.com

فهیمة باب‌الحوایجی

دانشیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران
babalhavaeji@yahoo.com

نجلا حریری

دانشیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران
nadjalahariri@gmail.com

صدیقه محمداسماعیل

استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران
m.esmaeili2@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۶/۱۸؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۹/۲۳

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر گرایش کارآفرینانه بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور انجام شده است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ از نظر نحوه کنترل متغیرها، غیرآزمایشی؛ و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها پیمایشی و به‌طور مشخص مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری است. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها، پرسشنامه است که براساس متغیرهای مورد بررسی به ترتیب ۱۵ سؤال برای گرایش کارآفرینانه و ۱۲ سؤال برای عملکرد سازمانی در نظر گرفته شد. جامعه آماری تحقیق شامل تمام کارکنان نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور است که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، حجم نمونه ۵۰۰ نفری که نمونه مناسبی برای پژوهش‌های مدل‌یابی است به‌عنوان حجم نمونه انتخاب و پرسشنامه پژوهش بین آنها توزیع گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز با استفاده از نرم‌افزارهای اس. پی. اس. لیزرل در قالب آمار توصیفی و مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شده است.

یافته‌ها: نتایج مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد نشان داد، پنج بُعد نوآوری، ریسک‌پذیری، رقابت‌ت‌هاجمی، پیشگامی و استقلال‌طلبی سازه‌های اثرگذار بر ایجاد گرایش کارآفرینانه در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور هستند. طبق نتایج این بخش، همبستگی بُعد نوآوری با گرایش کارآفرینانه و تأثیری که بر آن دارد بیشتر از چهار بُعد ریسک‌پذیری، رقابت‌ت‌هاجمی، پیشگامی و استقلال‌طلبی است. همچنین نتایج به‌دست آمده از مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی نهاد نشان داد ابعاد کارایی برنامه‌ها، اثربخشی فعالیت‌ها، رضایت ارباب رجوع و رضایت کارکنان تبیین‌کننده عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور هستند. در نهایت، نتایج تحقیق در بخش مدل ساختاری نشان داد گرایش کارآفرینانه تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.

اصالت/ارزش: تحقیق حاضر یک تحقیق در سطح ملی است و با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری تأثیر گرایش کارآفرینانه را بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بررسی نموده است. بنابراین، مدیران، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان نهاد می‌توانند با استفاده از نتایج این تحقیق اثربخشی خدمات کتابخانه‌های عمومی را افزایش دهند.

کلیدواژه‌ها: گرایش کارآفرینانه، عملکرد سازمانی، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مدل‌یابی معادلات ساختاری.

Research on Information Science and Public Libraries; The Quarterly Journal of Iran Public Libraries Foundation; Vol. 22, No.1; Successive No. 84; Spring 2016; Pp. 53-72; Indexed in ISC, SID & MagIran.

تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی؛ فصلنامه علمی- پژوهشی؛ دوره ۲۲، شماره ۱، پیاپی ۸۴، بهار ۱۳۹۵ ص ۵۳-۷۲ نمایه‌شده در ISC، SID و MagIran

مقدمه

جهان در اواخر قرن بیستم شاهد تغییرات بسیار گسترده‌ای در تمامی عرصه‌های کسب‌وکار بوده است. به طوری که اداره امور بخش دولتی را با چالش‌های جدی روبه‌رو نموده است. از جمله کارهای اثربخش دولت‌ها برای رویارویی با این چالش‌ها، توسل به کارآفرینی شناخته شده است (کاظمی و آفاق ارجمندی‌نژاد، ۱۳۸۹). کارآفرینی در قالب دو رویکرد فردی و سازمانی قابل بررسی است. در رویکرد سازمانی راه ورود نیروها و فکرهای تازه به سازمان برای بازآفرینی قابلیت‌های سازمانی هموار می‌شود. کارآفرینی سازمانی به دلیل نقشی که در تقویت موقعیت رقابتی سازمان‌ها ایفا می‌کند، توجه مدیران و صاحب‌نظران بسیاری را در عرصه مدیریت معطوف ساخته و سازمان‌های موفق بسیاری نیز آن را به عنوان ابزاری مؤثر برای رقابت به کار گرفته‌اند (وفائی و شافعی، ۱۳۸۹). کارآفرینی سازمانی، گرایشی است که سازمان را درگیر فعالیت‌هایی می‌کند که به طور موفقیت‌آمیز فرصت‌ها را شناسایی کرده و روی آنها سرمایه‌گذاری می‌کند، بنابراین توجه به کارآفرینی در بدنه سازمان‌ها برای شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه، از مهم‌ترین عوامل دوام، رشد و توسعه سازمان‌ها شمرده می‌شود (علم بیگی، ملک محمدی و مقیمی، ۱۳۸۸). کارآفرینی سازمانی نگرش و وضعیتی برای ادامه حیات سازمان‌هاست و این بدان معناست که در این دوران کارآفرینی سازمانی، جان‌مایه دوام حیات سازمان‌ها بوده و پدیده‌ای نیست که بتوان برحسب سلیقه با آن برخورد کرد. به همین علت مطالعات زیادی پرداختن به کارآفرینی در سطح سازمان را یک ضرورت دانسته‌اند (علم بیگی، ملک محمدی و مقیمی، ۱۳۸۸). امروزه سازمان‌ها به طور فزاینده در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرند که گرایش به سمت فعالیت‌های کارآفرینانه برای آنها به امری ضروری تبدیل شده است (شپرد، کووین و کوراتکو^۱، ۲۰۰۸).

جان تامپسون^۲ معتقد است که رفتار کارآفرینانه نیازی فراگیر و ضروری برای تمامی سازمان‌ها اعم از دولتی، خصوصی، داوطلبانه و غیره با هر اندازه است (کاظمی و آفاق ارجمندی‌نژاد، ۱۳۸۹). این امر در خصوص کتابخانه‌های عمومی نیز صدق می‌کند. کتابخانه‌های عمومی برای بهبود عملکرد و افزایش اثربخشی خدمات خود نیازمند بهره‌مندی از

1. Shepherd, Covin and Kuratko

2. John Thompson

نوآوری و کارآفرینی سازمانی هستند. در کتابخانه‌های عمومی فعالیت‌های نوآورانه و کارآفرینانه طیف وسیعی از فعالیت‌ها را در زمینه مجموعه‌سازی، سازماندهی، امانت و عضویت تشکیل می‌دهد. با نگاهی به فعالیت‌های اخیر نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به عنوان متولی قانونی اداره کتابخانه‌های عمومی، پیدایش و ورود فعالیت‌ها و خدماتی نظیر تأسیس «کتابخانه‌های مشارکتی و مستقل»، تأسیس «انجمن خیرین کتابخانه‌ساز»، طرح «اهدای کتاب» طرح «کتاب من»، طرح «ایستگاه مطالعه»، طرح «کاروان کتابخانه صبا»، طرح «نظام جامع تشویق پژوهشگران نهاد» و طرح «شبکه کتابخوانان حرفه‌ای» نمونه‌هایی از اقدامات نوآورانه و کارآفرینانه در نهاد است که برخی از این اقدامات برخاسته از نوآوری و برخی دیگر نشأت گرفته از قابلیت‌های ریسک‌پذیری و پیشگامی نهاد است. علی‌رغم وجود این اقدامات، نقش فعالیت‌های نوآورانه و کارآفرینانه (ابعاد گرایش کارآفرینانه) در تبیین عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مشخص نیست. از این رو، پژوهش حاضر در نظر دارد به بررسی تأثیر گرایش کارآفرینانه در عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بپردازد.

مدل مفهومی پژوهش

کارآفرینی سازمانی از مفاهیم بسیار مهم بوده و اهمیت و مزایای آن در سال‌های اخیر برای شمار زیادی از سازمان‌ها کاملاً محسوس شده است. در این نوع کارآفرینی، یک سازمان، محیطی را فراهم می‌کند تا اعضا بتوانند در امور کارآفرینی مشارکت کنند که طی آن محصولات، خدمات یا فرایندهای نوآورانه با ایجاد فرهنگ کارآفرینانه به ظهور می‌رسند (احمدپور داریانی، ۱۳۸۳). سازمان‌هایی که می‌خواهند در کارآفرینی سازمانی موفق باشند، ابتدا باید گرایش کارآفرینانه را در سازمان ایجاد کنند (کریمی و همکاران، ۱۳۹۲). گرایش کارآفرینانه یکی از شاخه‌های جدید کارآفرینی بوده و به کلیه اقدامات، فرایندها، رویه‌ها و فعالیت‌های تصمیم‌گیری شرکت‌ها و سازمان‌ها اشاره دارد که باعث ورود به کسب‌وکارهای جدید و پشتیبانی از فعالیت‌های کارآفرینانه می‌شود (لامپکین و دس^۱، ۱۹۹۶). صاحب‌نظران و پژوهشگران مختلف گرایش کارآفرینانه را به عنوان مفهومی چندبعدی در نظر گرفته‌اند. به

1. Lumpkin and Dess

عنوان نمونه میلر^۱ (۱۹۸۳) برای توصیف گرایش کارآفرینانه سه بعد ریسک‌پذیری، نوآوری و پیشگامی را پیشنهاد داد. بر اساس مطالعه لامپکین و دس (۱۹۹۶) گرایش کارآفرینانه شامل پنج بعد نوآوری، ریسک‌پذیری، پیشگامی، استقلال‌طلبی و رقابت‌تهاجمی است. نوآوری، منعکس‌کننده تمایل شرکت یا سازمان برای پشتیبانی از خلاقیت و ارائه ایده‌های جدید جهت تولید محصولات و خدمات جدید، رهبری فن‌آورانه و تحقیق و توسعه در راستای ایجاد فرایندهای جدید است. ریسک‌پذیری، تمایل مدیران شرکت‌ها و سازمان‌ها به انجام فعالیت‌هایی مانند سرمایه‌گذاری در بازارهای جدید ناشناخته، درگیر کردن قسمت زیادی از منابع برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌هایی با نتایج نامطمئن است. منظور از پیشگامی، داشتن یک چشم‌انداز آینده‌نگر و روبه‌جلو جهت شناسایی فرصت‌هایی برای تولید محصولات و خدمات جدید و پیش‌بینی نیازهای آینده بازار زودتر از رقباست. استقلال‌طلبی، به فعالیت‌های مستقل یک فرد یا گروه در به وجود آوردن یک ایده و یا بینش و هدایت آن تا زمانی که تکمیل شود، اشاره دارد. با ایجاد استقلال، مدیران ایمان خود را به توانایی کارکنان نشان می‌دهند. به کارگیری چنین سیاستی، باعث تشویق کارکنان برای مشارکت در فعالیت‌های کارآفرینانه می‌شود. رقابت‌تهاجمی، به تمایل شرکت یا سازمان برای به چالش کشیدن شدید و مستقیم رقبا برای ورود به عرصه‌ای جدید و بهبود موقعیت اشاره دارد که باعث می‌شود زودتر از رقبا، فعالیت خود را در بازار آغاز کند (لامپکین و دس، ۱۹۹۶).

گرایش کارآفرینانه با عملکرد سازمانی مرتبط است. به استثنای برخی مطالعات (اسلوین و کوین^۲، ۱۹۹۰؛ هارت^۳، ۱۹۹۲؛ اسمارت و کنانت^۴، ۱۹۹۴؛ ماتسونو، منتزر و اشومر^۵، ۲۰۰۲؛ مورگان و استرانگ^۶، ۲۰۰۳) اکثر پژوهش‌های انجام شده در داخل (ایمانی‌پور و زیودار، ۱۳۸۷؛ فلاح لاجیمی، ۱۳۸۸؛ مهدی‌وند و زالی، ۱۳۹۰؛ رضوی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ابراهیم‌پور، صالحی صدقیانی و خلیلی، ۱۳۹۰؛ مبارکی و همکاران، ۱۳۹۱؛ قاسمیه و عبدالهی، ۱۳۹۱؛ مبارکی و همکاران، ۱۳۹۱؛ داوری و شهبازمرادی، ۱۳۹۲) و خارج (زهرا^۷، ۱۹۹۱؛ زهرا و کوین^۸، ۱۹۹۵؛ لامپکین و دس، ۱۹۹۶؛ ویکلند^۹، ۱۹۹۹؛ ویکلند و شپرد^{۱۰}، ۲۰۰۳، ۲۰۰۵؛

1. Miller

4. Smart and Conant

7. Zahra

10. Wiklund and Shepherd

2. Slevin and Covin

5. Matsuno, Mentzer and Özsoy

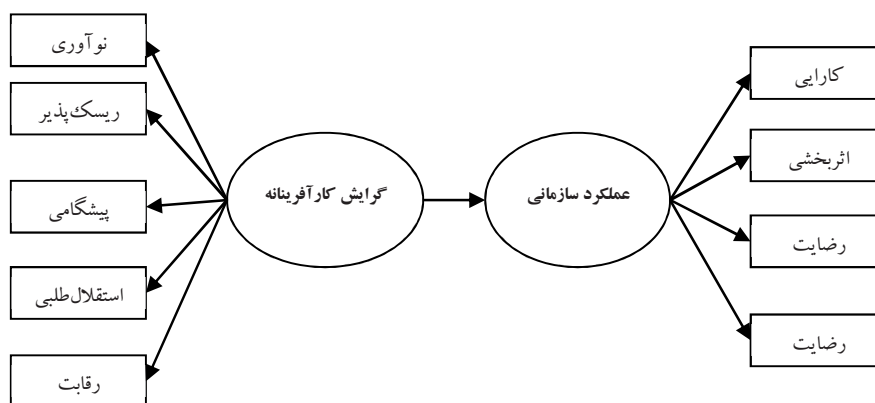
8. Zahra and Covin

3. Hart

6. Morgan and Strong

9. Wiklund

فاکس^۱، ۲۰۰۵؛ هاگس و مورگان^۲، ۲۰۰۷؛ رانیان، دراگ و اسوینی^۳، ۲۰۰۸؛ سرتو، موس و شرت^۴، ۲۰۰۹؛ راج و همکاران^۵، ۲۰۰۹؛ هوی، هانگ و تسای^۶، ۲۰۰۹؛ تاج‌الدینی^۷، ۲۰۱۰) نشان داده‌اند که گرایش کارآفرینانه به عنوان یک فرایند سازمانی مهم به بقا و عملکرد سازمان‌ها کمک می‌کند و سازمان‌هایی که گرایش کارآفرینانه بالاتری دارند می‌توانند به بهترین شکل منابع درونی‌شان را به منظور بهبود عملکرد به کار ببرند. بر این اساس، مدل مفهومی تحقیق (شکل ۱) با استفاده از ابعاد گرایش کارآفرینانه (لامپکین و دس، ۱۹۹۶) و ابعاد عملکرد سازمانی (لامپکین و دس، ۱۹۹۶؛ گوث و گینسبرگ^۸، ۱۹۹۰؛ آنتونیک و هیسریج^۹، ۲۰۰۳) طراحی شد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

با توجه به مدل مفهومی تحقیق (شکل ۱)، فرضیه‌های زیر برای این تحقیق مد نظر قرار گرفت.

۱. گرایش کارآفرینانه تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های

عمومی کشور دارد.

۲. نوآوری تأثیر مثبت و معنی‌داری بر گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی

کشور دارد.

1. Fox

4. Certo, Moss and Short

7. Tajeddini

2. Hughes and Morgan

5. Rauch, et al

8. Guth & Ginsberg

3. Runyan, Droge and Swinney

6. Hui, Haung and Tsai

9. Antonic & Hisrich

۳. ریسک‌پذیری تأثیر مثبت و معنی‌داری بر گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۴. پیشگامی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۵. استقلال‌طلبی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۶. رقابت‌تهاجمی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۷. کارایی برنامه‌ها تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۸. اثربخشی فعالیت‌ها تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۹. رضایت ارباب رجوع تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.
۱۰. رضایت کارکنان تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ از نظر نحوه کنترل متغیرها، غیرآزمایشی؛ و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها پیمایشی و به‌طور مشخص مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ است. به‌طور کلی در مدل‌یابی معادلات ساختاری لازم است دو مدل آزمون شود: (۱) مدل اندازه‌گیری (تحلیل عاملی تأییدی) و (۲) مدل ساختاری (تحلیل مسیر تأییدی). در مدل اندازه‌گیری، روابط بین متغیرهای پنهان^۲ و آشکار^۳ و در مدل ساختاری، روابط بین متغیرهای پنهان بررسی می‌شود. بر این اساس، طبق مدل مفهومی تحقیق (شکل ۱) گرایش کارآفرینانه و عملکرد سازمانی متغیرهای پنهان مدل هستند که متغیر پنهان گرایش کارآفرینانه از طریق پنج

1. Structural Equation Modeling

2. Latent Variables

3. Observed Variables

متغیر آشکار (نوآوری، ریسک‌پذیری، پیشگامی، استقلال‌طلبی، رقابت‌تهاجمی) و متغیر پنهان عملکرد سازمانی از طریق چهار متغیر آشکار (کارایی برنامه‌ها، اثربخشی فعالیت‌ها، رضایت کارکنان و رضایت ارباب رجوع) اندازه‌گیری می‌شوند. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها پرسشنامه است که بر اساس متغیرهای مورد بررسی به ترتیب ۱۵ سؤال برای گرایش کارآفرینانه و ۱۲ سؤال برای عملکرد سازمانی در نظر گرفته شد. روش‌های مختلفی برای تعیین اعتبار (روایی) ابزار اندازه‌گیری وجود دارد که یکی از آنها پرسش از متخصصان و خبرگان است (سرمد، بازرگان و حجازی، ۱۳۸۳). جهت تعیین اعتبار ابزار اندازه‌گیری تحقیق از نظرات و پیشنهادها ی اساتید کارآفرینی و کتابداری (روایی محتوا) بهره گرفته شد و بر حسب پیشنهادها و نظرات آنها تصحیحات لازم اتخاذ گردید. جهت تعیین قابلیت اعتماد (پایایی) ابزار اندازه‌گیری نیز روش‌های مختلف و متعددی وجود دارد که یکی از آنها سنجش سازگاری درونی آن است (کونکا، لیوپیس و تاری، ۲۰۰۴). سازگاری درونی ابزار اندازه‌گیری را می‌توان با ضریب آلفای کرونباخ اندازه‌گیری نمود. اگر چه حداقل مقدار قابل قبول باید ۰/۷ باشد اما مقادیر ۰/۶ و حتی ۰/۵۵ نیز قابل قبول هستند (آقاجانی و گنجه‌خور، ۱۳۸۹). در تحقیق حاضر قابلیت اعتماد (پایایی) سؤالات گرایش کارآفرینانه ۰/۹۴ و قابلیت اعتماد (پایایی) سؤالات عملکرد سازمانی ۰/۹۳ به دست آمد که ضرایب مناسب و قابل قبولی هستند.

جامعه‌آماري تحقیق حاضر شامل تمام کارکنان نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور (۵۹۳۵ نفر) است. جهت تعیین حجم نمونه در پژوهش‌های مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری، چندین روش پیشنهاد شده است. کاس و تینزلی (۱۹۷۹) نمونه ۳۰۰ نفری را پیشنهاد می‌کنند (نقل در کارشکی، ۱۳۹۱). به اعتقاد گیلفورد (۱۹۵۶) حجم نمونه ۲۰۰ نفری مناسب است (نقل در کلاین، ۱۳۸۰). کلاین (۱۳۸۰) نیز نمونه ۱۰۰ نفری را کافی می‌داند. همچنین، هومن (۱۳۸۱) پیشنهاد کرده که برای پژوهش‌های مدل‌یابی نمونه ۱۰۰ نفری ضعیف است، نمونه ۲۰۰ نفری بد نیست، نمونه ۳۰۰ نفری خوب است، نمونه ۵۰۰ نفری خیلی خوب و نمونه ۱۰۰۰ نفری عالی است. بر این اساس، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، حجم نمونه ۵۰۰ نفری که نمونه خیلی خوبی برای پژوهش‌های مدل‌یابی است به عنوان حجم نمونه انتخاب و پرسشنامه پژوهش بین آنها توزیع گردید. نتایج بررسی وضعیت جمعیت شناختی اعضای نمونه نشان داد

که از بین ۴۵۶ پاسخگو (نرخ پاسخگویی ۹۲ درصد)، ۵۰٫۲ درصد مرد و ۴۹٫۸ درصد زن هستند. بیشتر پاسخگویان یعنی ۵۹٫۶ درصد پاسخگویان به گروه سنی ۲۵ تا ۳۴ سال تعلق دارند. ۷۴٫۶ درصد پاسخگویان متأهل و ۲۵٫۴ درصد مجرد بودند. ۶۰٫۱ درصد پاسخگویان دارای مدرک کتابداری و ۳۹٫۹ درصد آنها دارای مدرک غیر کتابداری بودند. همچنین بیشتر پاسخگویان یعنی ۴۲٫۱ درصد پاسخگویان دارای پست سازمانی کتابدار بودند. از نظر سابقه کار نیز بیشتر پاسخگویان یعنی ۶۲٫۷ درصد آنها کمتر از ۱۰ سال سابقه کار داشتند.

یافته‌ها

همان گونه که در بخش روش‌شناسی مقاله اشاره شد، این تحقیق به طور مشخص مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری است. مدل‌یابی معادلات ساختاری از دو مدل به نام‌های مدل اندازه‌گیری (تحلیل عاملی تأییدی) و مدل ساختاری (تحلیل مسیر) تشکیل می‌گردد. منظور از مدل اندازه‌گیری، سنجش روابط بین متغیرهای مشاهده شده (گویه‌های پرسشنامه) و متغیرهای پنهان (گرایش کارآفرینانه و عملکرد سازمانی) است که از طریق شناسایی سازه‌های مرتبط با متغیرهای پنهان (ابعاد استخراج شده) صورت می‌گیرد. به بیان دیگر، مدل‌یابی معادلات ساختاری مشخص می‌کند که متغیرهای پنهان با متغیرهای قابل مشاهده مرتبط بوده و از طریق آنها سنجیده می‌شوند. همچنین این مدل بیانگر این مطلب است که هر یک از شاخص‌ها تا چه حد متضمن مفهوم ابعاد متغیر پنهان هستند. منظور از مدل ساختاری، تبیین روابط علی بین متغیرهای پنهان است. به بیان دیگر، هدف این مدل کشف اثرات متغیرهای پنهان برونزا (گرایش کارآفرینانه) بر متغیرهای پنهان درونزا (عملکرد سازمانی) است.

مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

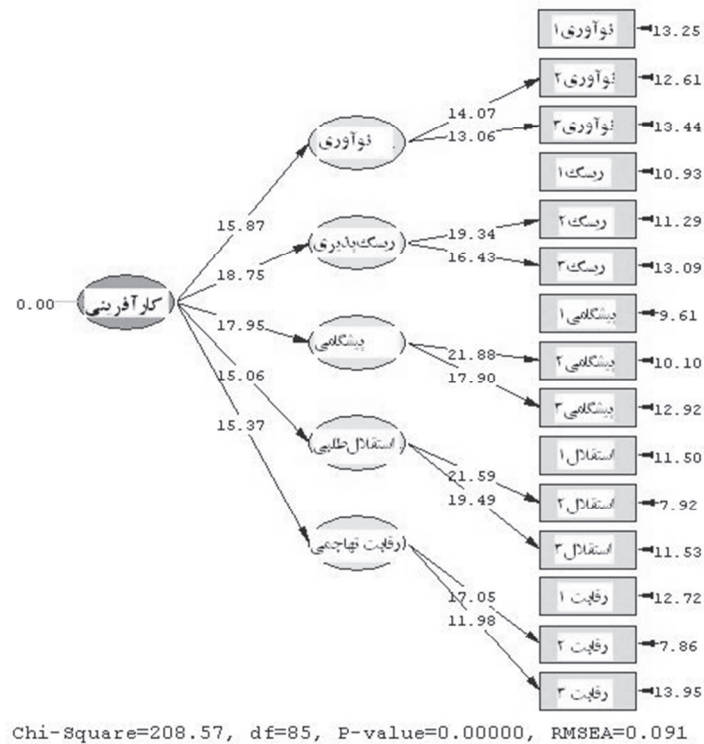
برای ارزیابی نقش متغیرهای نوآوری، ریسک‌پذیری، پیشگامی، استقلال‌طلبی و رقابت‌تجاری در شکل‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. شکل ۲ مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه را در حالت تخمین استاندارد نشان می‌دهد.

شکل ۲. مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه در حالت تخمین استاندارد

مدل‌های اندازه‌گیری در حالت تخمین استاندارد میزان تأثیر هر یک از گویه‌ها یا متغیرها را در تبیین واریانس نمرات متغیر یا عامل اصلی نشان می‌دهند. بر اساس نتایج به‌دست آمده در شکل ۲، بُعد نوآوری با ضریب تأثیر ۱ بیشتر از چهار بُعد دیگر توانسته است واریانس گرایش کارآفرینانه را تبیین نماید. به عبارت دیگر، همبستگی بُعد نوآوری با گرایش کارآفرینانه و تأثیری که بر آن دارد بیشتر از چهار بُعد دیگر است. بعد از بُعد نوآوری، ریسک‌پذیری، رقابت تهاجمی، پیشگامی و استقلال‌طلبی به ترتیب با ضرایب ۰/۹۳، ۰/۹۰، ۰/۸۵ و ۰/۷۶ در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

شکل ۳ حالت معنی‌داری ضرایب و پارامترهای به‌دست آمده مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را نشان می‌دهد.

شکل ۳. مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه در حالت معنی‌داری

همان طوری که در شکل ۳ مشاهده می‌شود، مقادیر تی به‌دست آمده برای تمامی متغیرهای مورد مطالعه از ۱/۹۶ بزرگ‌تر بوده و در نتیجه روابط این متغیرها با عامل‌های مربوطه معنی‌دار شده است. به عبارت دیگر، یافته‌های این بخش نشان می‌دهد که تمامی نشانگرهای انتخابی برای سنجش گرایش کارآفرینانه در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از دقت لازم و کافی برخوردار بوده‌اند. از این رو، می‌توان بیان کرد که شاخص‌های استفاده شده، با زیربنای نظریه تحقیق تطابق قابل قبولی را نشان می‌دهند.

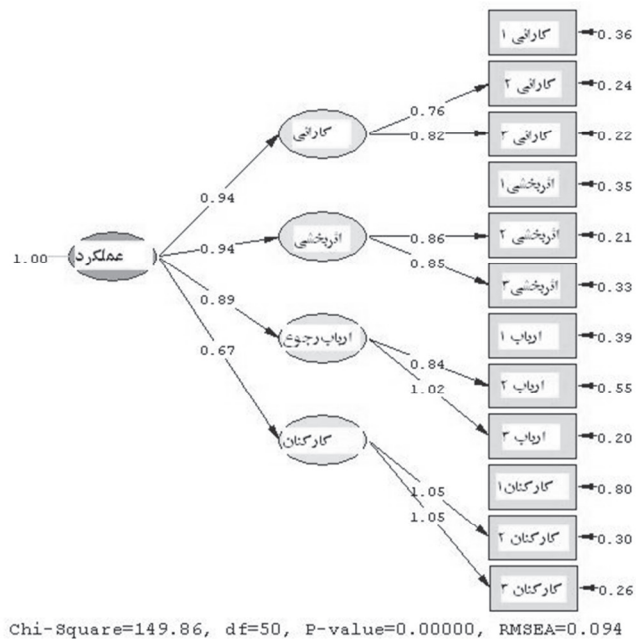
شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در جدول ۲ ارائه شده است. بر اساس داده‌های جدول ۲، مقادیر برازش حاکی از مناسب بودن مدل است.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد

شاخص	دامنه قابل قبول	دامنه مدل
X2/df	$3 \leq$	$20.8/57/85 \leq 3$
RMSEA	≤ 0.10	0.091
GFI	$0.90 \leq$	0.90
NNFI	$0.90 \leq$	0.97
NFI	$0.90 \leq$	0.97

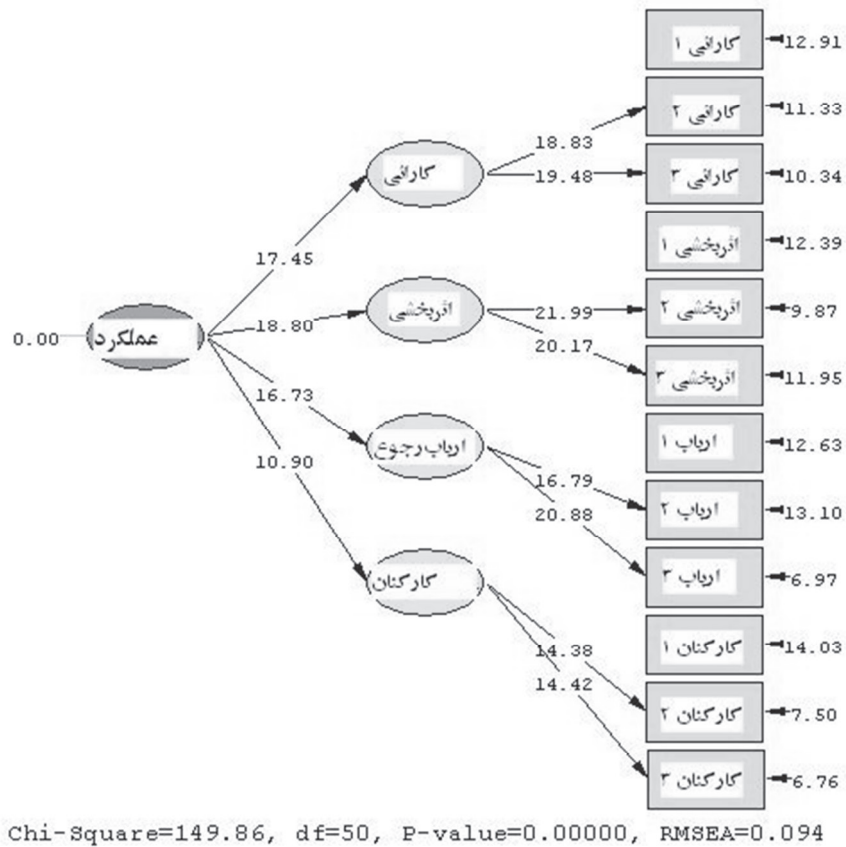
مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

برای ارزیابی نقش متغیرهای کارایی برنامه‌ها، اثربخشی فعالیت‌ها، رضایت کارکنان و رضایت ارباب رجوع در شکل‌گیری عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. شکل ۴ مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی را در حالت تخمین استاندارد نشان می‌دهد.

شکل ۴. مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی در حالت تخمین استاندارد

بر اساس نتایج به دست آمده در شکل ۴، دو بُعد کارایی برنامه‌ها و اثربخشی فعالیت‌ها با ضریب تأثیر ۰/۹۴ بیشتر از دو بُعد دیگر توانسته‌اند واریانس عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را تبیین نمایند. بعد از این دو بُعد، ابعاد رضایت ارباب رجوع و رضایت کارکنان به ترتیب با ضرایب ۰/۸۹ و ۰/۶۷ در رتبه‌های بعدی قرار دارند. شکل ۵، حالت معنی‌داری ضرایب و پارامترهای به دست آمده مدل عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را نشان می‌دهد.

شکل ۵. مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی در حالت معنی‌داری

همان طوری که در شکل ۵ مشاهده می‌شود، مقادیر تی به دست آمده برای تمامی متغیرهای مورد مطالعه از ۱/۹۶ بزرگتر بوده و در نتیجه روابط این متغیرها با عامل‌های مربوطه معنی‌دار شده است. به عبارت دیگر، یافته‌های این بخش حاکی از آن است که تمامی نشانگرهای انتخابی برای سنجش عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از دقت لازم و کافی برخوردارند. از این رو، می‌توان بیان کرد که شاخص‌های استفاده شده، با زیربنای نظریه تحقیق تطابق قابل قبولی را نشان می‌دهند.

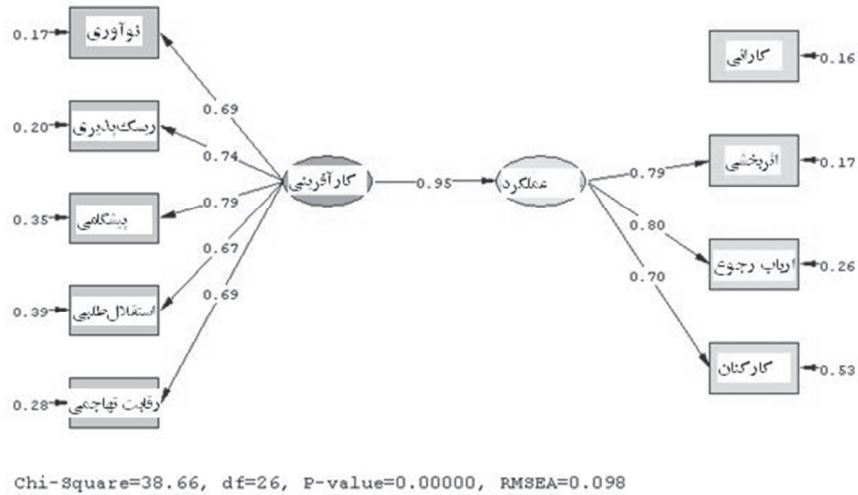
شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در جدول ۳ ارائه شده است. بر اساس داده‌های جدول ۳، مقادیر برازش حاکی از مناسب بودن مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی نهاد است.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی نهاد

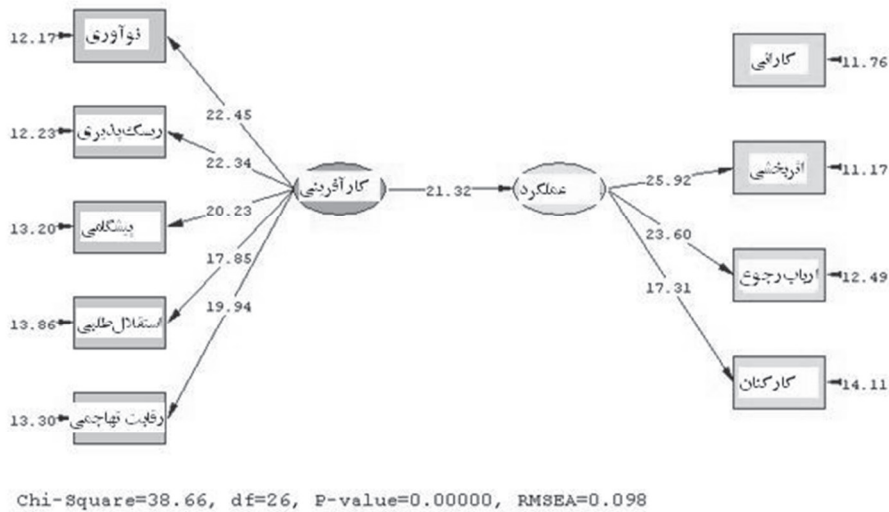
شاخص	دامنه قابل قبول	دامنه مدل
X2/df	$3 \leq$	$149/86/50 \leq 3$
RMSEA	$\leq 0/10$	0/094
GFI	$0/90 \leq$	0/92
NNFI	$0/90 \leq$	0/97
NFI	$0/90 \leq$	0/97

مدل ساختاری تأثیر گرایش کارآفرینانه بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

مدل ساختاری، روابط علی بین متغیرها را مشخص کرده و اثرات علی و میزان واریانس تبیین شده را شرح می‌دهد. در این قسمت، به منظور بررسی فرضیه‌های پژوهش از آزمون تحلیل مسیر استفاده شد. شکل ۶، مدل تحلیل مسیر را در حالت تخمین استاندارد و شکل ۷، مدل تحلیل مسیر را در حالت معنی‌داری نشان می‌دهد.

شکل ۶. مدل تحلیل مسیر در حالت تخمین استاندارد

شکل ۷. مدل تحلیل مسیر در حالت معنی‌داری

بر اساس نتایج آزمون تحلیل مسیر (شکل ۶ و ۷)، مقدار ضریب مسیر برای مسیر گرایش کارآفرینانه به عملکرد سازمانی ۰٫۹۵ است که دارای مقدار تی بالاتر از ۱٫۹۶ (۲۱٫۳۲) بوده و در

سطح ۰/۰۱ معنی‌دار است. بنابراین فرضیه اول پژوهش تأیید می‌شود. از این رو، می‌توان گفت گرایش کارآفرینانه تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد. نتایج آزمون تحلیل مسیر همچنین بیانگر آن است که میزان تأثیر نوآوری بر گرایش کارآفرینانه نهاد ۰/۶۹ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۲۲/۴۵$ ، میزان تأثیر ریسک‌پذیری بر گرایش کارآفرینانه نهاد ۰/۷۴ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۲۲/۳۴$ ، میزان تأثیر پیشگامی بر گرایش کارآفرینانه ۰/۷۹ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۲۰/۲۳$ ، میزان تأثیر استقلال‌طلبی بر گرایش کارآفرینانه ۰/۶۷ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۱۷/۸۵$ و میزان تأثیر رقابت‌تهاجمی بر گرایش کارآفرینانه ۰/۶۹ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۱۹/۹۴$ است. بنابراین فرضیه‌های دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم تحقیق تأیید می‌شود. از این رو، می‌توان گفت نوآوری، ریسک‌پذیری، پیشگامی، استقلال‌طلبی و رقابت‌تهاجمی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.

نتایج آزمون تحلیل مسیر همچنین نشان داد که کارایی برنامه‌ها، اثربخشی فعالیت‌ها، رضایت ارباب رجوع و رضایت کارکنان به ترتیب به میزان ۰/۷۱ ($P < ۰/۰۱$)، ۰/۷۹ ($P < ۰/۰۱$) و ۰/۸۰ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۲۲/۶۰$ و ۰/۷۰ ($P < ۰/۰۱$) و $t = ۱۷/۳۱$ بر عملکرد سازمانی نهاد تأثیر دارند. بنابراین فرضیه‌های هفتم، هشتم، نهم و دهم تحقیق تأیید می‌شود. از این رو، می‌توان گفت کارایی برنامه‌ها، اثربخشی فعالیت‌ها، رضایت ارباب رجوع و رضایت کارکنان تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد.

نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر گرایش کارآفرینانه بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور انجام شد. نتایج مدل اندازه‌گیری گرایش کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نشان داد، پنج بُعد نوآوری، ریسک‌پذیری، رقابت‌تهاجمی، پیشگامی و استقلال‌طلبی سازه‌های اثرگذار بر ایجاد گرایش کارآفرینانه در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور هستند. طبق نتایج این بخش، همبستگی بُعد نوآوری با گرایش کارآفرینانه و تأثیری که بر آن دارد بیشتر از بُعد ریسک‌پذیری، رقابت‌تهاجمی، پیشگامی و استقلال‌طلبی است. نتایج این بخش از تحقیق با یافته‌های رضوی و همکاران (۱۳۹۰)، کریمی و همکاران (۱۳۹۲) و هاگس و مورگان (۲۰۰۷) مطابقت دارد. بر اساس نتایج مدل اندازه‌گیری گرایش

کارآفرینانه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور پیشنهاد می‌شود نهاد ضمن توجه به ابعاد تأثیرگذار در ایجاد گرایش کارآفرینانه، نوآوری در خدمات و محصولات را در سرلوحه فعالیت‌ها و اقدامات خود قرار دهد. همچنین شایسته است مدیرانی خلاق و نوآور برای پست‌های سازمانی نهاد انتخاب شوند و در گزینش مدیران و در ارزیابی عملکرد آنها این شاخص مورد توجه قرار گیرد. از سوی دیگر، برای شکل‌گیری نوآوری در نهاد، ترغیب و تشویق ایده‌های جدید، استقبال از روش‌های جدید، شناسایی و توسعه محصولات جدید از جمله اقداماتی است که می‌تواند در به ایجاد نوآوری در نهاد کمک نماید. نتایج به‌دست آمده از مدل اندازه‌گیری عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نشان داد ابعاد کارایی برنامه‌ها، اثربخشی فعالیت‌ها، رضایت ارباب رجوع و رضایت کارکنان تبیین‌کننده عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور هستند. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور جهت بهبود عملکرد سازمانی خود به ارتقای رضایت ارباب رجوع و رضایت کارکنان پرداخته و کارایی برنامه‌ها و اثربخشی فعالیت‌ها را در اولویت قرار دهد.

نتایج تحقیق حاضر در بخش مدل ساختاری نشان داد گرایش کارآفرینانه تأثیر مثبت و معنی‌داری بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور دارد. نتایج این بخش با یافته‌های داخلی (ایمانی‌پور و زیودار، ۱۳۸۷؛ فلاح لاجیمی، ۱۳۸۸؛ مهدی‌وند و زالی، ۱۳۹۰؛ رضوی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ابراهیم‌پور، صالحی صدقیانی و خلیلی، ۱۳۹۰؛ مبارکی و همکاران، ۱۳۹۱؛ قاسمیه و عبدالمهی، ۱۳۹۱؛ مبارکی و همکاران، ۱۳۹۱؛ داوری و شهبازمرادی، ۱۳۹۲) و یافته‌های خارجی (زهرا، ۱۹۹۱؛ زهرا و کوین، ۱۹۹۵؛ لامپکین و دس، ۱۹۹۶؛ ویکلند، ۱۹۹۹؛ ویکلند و شپرد، ۲۰۰۳، ۲۰۰۵؛ فاکس، ۲۰۰۵؛ هاگس و مورگان، ۲۰۰۷؛ رانیان، دراگ و اسوینی، ۲۰۰۸؛ سرتو، موس و شرت، ۲۰۰۹؛ راج و همکاران، ۲۰۰۹؛ هوی، هانگ و تسای، ۲۰۰۹؛ تاج‌الدینی، ۲۰۱۰) مطابقت دارد. با توجه به اثبات فرضیه اصلی تحقیق (تأثیر مثبت و معنی‌دار گرایش کارآفرینانه بر عملکرد سازمانی نهاد) پیشنهاد می‌شود مدیران، سیاستگذاران و برنامه‌ریزان نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با تقویت ابعاد گرایش کارآفرینانه (نوآوری، ریسک‌پذیری، پیشگامی، استقلال‌طلبی و رقابت‌تهاجمی) اثربخشی خدمات کتابخانه‌های عمومی را افزایش دهند. برای تقویت ابعاد گرایش کارآفرینانه اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- نهاد واحد خاصی را جهت توسعه نوآوری مشخص نماید و با تفویض اختیارات لازم به واحد نوآوری، کارکنان به خلاق بودن تشویق شده و ایده‌های جدید از تمام واحدهای نهاد دریافت شود تا افراد بتوانند آزادانه ایده‌های جدید خود را ارائه نمایند.
- نهاد به کارکنانی که پروژه‌های نوآورانه و ایده‌های جدیدی دارند پاداش‌هایی خارج از سیستم سنتی خود پرداخت نماید و به آنها از سوی مدیر مستقیم‌شان توجه ویژه‌ای شود.
- نهاد جهت بالا بردن حس خلاقیت و ایده‌پردازی کارکنان خود و همچنین جلوگیری از تکراری بودن فعالیت‌ها در شیوه‌های انجام کار پرسنل تنوع ایجاد کند.
- کارکنان نهاد به خطرپذیری در تمام سطوح نهاد تشویق شوند و خطرپذیری نکته‌ای مثبت برای کارکنان باشد. همچنین، کارکنانی که تلاش می‌کنند و شکست می‌خورند تنبیه نشوند و نهاد شکستی را که کارکنان از آن درس می‌گیرند، بپذیرد.
- نهاد به طور مستمر محصولات و خدمات جدید به مخاطبان خود عرضه کرده و سرمایه‌گذاری در عرصه فن‌آوری و نوآوری را به طور جدی دنبال نماید.

منابع

- آقاجانی، حسنعلی و گنجه‌خور، زیبا (۱۳۸۹). تبیین نقش ویژگی‌های روانشناختی کارآفرینان بر فرآیند کارآفرینی مستقل (مورد مطالعه: کارآفرینان استان مازندران). *پژوهشنامه مدیریت تحول*، ۲ (۴)، ۱۱۸-۱۴۰.
- ابراهیم‌پور، حبیب؛ صالحی صدقیانی، جمشید و خلیلی، حسن (۱۳۹۰). بررسی رابطه کارآفرینی سازمانی و عملکرد تجاری شرکت پتروشیمی تبریز. *پژوهش‌های مدیریت عمومی*، ۴ (۱۳)، ۱۲۱-۱۳۸.
- احمدپور داریانی، محمود (۱۳۸۳). *کارآفرینی: تعاریف، نظریات و الگوها*. تهران: انتشارات پردیس.
- ایمانی‌پور، نرگس و زیودار، مهدی (۱۳۸۷). بررسی رابطه گرایش به کارآفرینی شرکتی و عملکرد مطالعه مورد: نمایندگی‌های فروش سهامی بیمه ایران در شهر تهران. *توسعه کارآفرینی*، ۱ (۲)، ۱۱-۳۴.
- داوری، علی و شهبازمرادی، سعید (۱۳۹۲). شناسایی تأثیر گرایش کارآفرینانه و عوامل سازمانی بر عملکرد کسب و کار (مورد مطالعه: شرکت‌های فنی تابعه شرکت ملی نفت ایران). *توسعه کارآفرینی*، ۶ (۳)، ۱۲۵-۱۴۳.
- رضوی، سید مصطفی؛ زالی، محمدرضا؛ رشیدی، محمود و جاوید دیداری (۱۳۹۰). نقش گرایش کارآفرینانه در عملکرد سازمانی؛ شعب بانک ملت شهر تهران. *پژوهشنامه مدیریت اجرایی*، ۳ (۵)، ۹۵-۱۱۶.

سرمه، زهره؛ بازرگان، عباس و الهه حجازی (۱۳۸۳). روش‌های پژوهش در علوم رفتاری. تهران: آگاه. علم‌بیگی، امیر؛ ملک‌محمدی، ایرج و مقیمی، سید محمد (۱۳۸۸). بررسی عوامل سازمانی مؤثر بر توسعه کارآفرینی سازمانی در سازمان ترویج کشاورزی. *تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران*، ۴۰ (۱)، ۲۹-۲۱.

فلاح لاجیمی، حمیدرضا (۱۳۸۶). بررسی تأثیر اعمال کارآفرینی بر عملکرد سازمانی و مزیت رقابتی. *مجموعه مقالات چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات*. تهران: ندای اقتصاد بامداد (ناب).

قاسمیه، رحیم و عبدالهی، حسن (۱۳۹۱). تبیین رابطه اقدامات کارآفرینانه شرکتی بر عملکرد سازمانی (یک مطالعه تجربی). *توسعه کارآفرینی*، ۵ (۳)، ۲۷-۴۶.

کارشکی، حسین (۱۳۹۱). روابط ساختاری خطی در تحقیقات علوم انسانی. تهران: آوای نور. کاظمی، مصطفی و آفاق ارجمندی‌نژاد، افتخار (۱۳۸۹). بررسی کارآفرینی درون سازمانی با استفاده از مدل استیونسون. *اولین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، نوآوری و کارآفرینی*، ۲۷ و ۲۸ بهمن، شیراز. کریم، آصف؛ رضایی، روح‌اله؛ احمدپور داریانی، محمود و انصاری، محسن (۱۳۹۲). تأثیر فرهنگ سازمانی بر گرایش کارآفرینانه (مورد مطالعه: پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران). *توسعه کارآفرینی*، ۶ (۳)، ۱۶۳-۱۸۲.

کلاین، پل (۱۳۸۰). *راهنمای آسان تحلیل عاملی*. ترجمه سید جلال صدرالسادات و اصغر مینایی. تهران: سمت.

مبارکی، محمد حسن؛ زالی، محمد رضا؛ عبدالوهاب، سلیمه و مقیمی اسفندآبادی، حسین (۱۳۹۱). اثر گرایش کارآفرینانه بر اساس مدل لامپکین و دس بر عملکرد شرکت‌های بیمه خصوصی در ایران. *پژوهشنامه بیمه*، ۲۷ (۳)، ۷۱-۹۵.

مهدی‌وند، میرمحسن و زالی، محمد رضا (۱۳۹۰). تأثیر سرمایه فکری بر گرایش کارآفرینانه و عملکرد سازمانی در کسب و کارهای نانو. *توسعه کارآفرینی*، ۴ (۱۴)، ۴۷-۶۶.

وفایی، فرهاد و شافعی، رضا (۱۳۸۹). بررسی نقش عوامل سازمانی در افزایش کارآفرینی شرکت‌های صنعتی کوچک. *پژوهش‌های مدیریت در ایران*، ۱۴ (۴)، ۲۳۳-۲۵۷.

هومن، حیدرعلی (۱۳۸۱). *تحلیل داده‌های چندمتغیری در پژوهش رفتاری*. تهران: پارسا.

References

- Antoncic B. & Hisrich, R. D. (2003). Clarifying the Intrapreneurship Concept. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 10 (1), 7-24.
- Certo, S. T.; Moss, T. W. & Short, J. C. (2009). Entrepreneurial Orientation: An Applied Perspective. *Business Horizons*, 52 (4), 319-24.
- Conca, F. J.; Llopis, J. & Tari, J. J. (2004). Development of a Measure to Assess Quality Management in Certified Firms. *European journal of operational research*, 156 (3), 683-697.

- Fox, J. M. (2005). *Organizational Entrepreneurship and the Organizational Performance Linkage*. Ohio: The Ohio State University.
- Guth, W. D. & Ginsberg, A. (1990). Guest Editors' Introduction: Corporate Entrepreneurship. *Strategic Management Journal*, 11 (5), 5-15.
- Hart, S. (1992). An Integrative Framework for Strategy-Making Processes. *Academy of Management Review*, 17 (2), 327- 51.
- Hughes, M. & Morgan R. E. (2007). Deconstructing the Relationship between Entrepreneurial Orientation and Business Performance at the Embryonic Stage of Firm Growth. *Industrial Marketing Management*, 36 (5), 651-661.
- Hui L., Y.; Haung, J. & Tsai, M. (2009). Entrepreneurial Orientation and Firm Performance: the Role of Knowledge Creation Process. *Industrial Marketing Management*, 38 (4), 440-9.
- Lumpkin, G. T. and Dess, G. G. (1996). Clarifying the Entrepreneurial Orientation Construct and Linking it to Performance. *Academy of Management Review*, 21 (1), 135-72.
- Matsuno, K.; Mentzer, J. T. & Özsomer, A. (2002). The Effects of Entrepreneurial Proclivity and Market Orientation on Business Performance. *Journal of Marketing*, 66 (3), 18-32.
- Miller, D. (1983). Entrepreneurship correlates in three types of firms. *Management Science*, 29 (7), 770-791.
- Morgan, R. E. & Strong, C. A. (2003). Business Performance and Dimensions of Strategic Orientation. *Journal of Business Research*, 56 (3), 163-76.
- Rauch, A.; Wiklund, J.; Lumpkin, G. T. & Frese, M. (2009). Entrepreneurial Orientation and Business Performance: An Assessment of Past Research and Suggestions for the Future. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33 (3), 76-87.
- Runyan, R.; Droge, C. & Swinney, J. (2008). Entrepreneurial Orientation Versus Small Business Orientation: What Are their Relationships to Firm Performance. *Journal of Small Business Management*, 46 (4), 567-588.
- Shepherd, D.; Covin, G. F. & Kuratko F. D. (2008). Project Failure from Corporate Entrepreneurship: Managing the Grief Process. *Journal of Business Venturing*, 24 (6), 588-600.
- Slevin, D. P. & Covin, J. G. (1990). Juggling Entrepreneurial Style and Organizational Structure. *Sloan Management Review*, 31 (2), 43-53.
- Smart, D. T. & Conant, J. S. (1994). Entrepreneurial Orientation, Distinctive Marketing Competencies, and Organizational Performance. *Journal of Applied Business Research*, 10 (3), 28-38.
- Tajeddini, K. (2010). Effect of Customer Orientation and Entrepreneurial Orientation on Innovativeness: Evidence from the Hotel Industry in Switzerland. *Tourism Management*, 31 (2), 221-231.
- Wiklund, J. (1999). The Sustainability of the Entrepreneurial Orientation-Performance Relationship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 24 (3), 37-48.

- Wiklund, J. & Shepherd, D. (2003). Knowledge-Based Resources, Entrepreneurial Orientation, and the Performance of Small and Medium-Sized Business. *Strategic Management Journal*, 24 (13), 1307-1314.
- Wiklund, J. & Shepherd, D. (2005). Entrepreneurial Orientation and Small Business Performance: A Configurational Approach. *Journal of Business Venturing*, 20 (1), 71-91.
- Zahra, S. A. (1991). Predictors and Financial Outcomes of Corporate Entrepreneurship: An Exploratory Study. *Journal of Business Venturing*, 6 (4), 259-285.
- Zahra, S. A. & Covin, j. g. (1995). Contextual Influences on the Corporate Entrepreneurship-performance Relationship: A Longitudinal Analysis. *Journal of business venturing*, 10 (10), 43-58.

به این مقاله این‌گونه استناد کنید:

صابری، محمد کریم؛ باب‌الحوائجی، فهیمه؛ حریری، نجلا و محمد اسماعیل، صدیقه (۱۳۹۵). مدل‌یابی تأثیر گرایش کارآفرینانه بر عملکرد سازمانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۲۲ (۱)، ۵۳-۷۲.